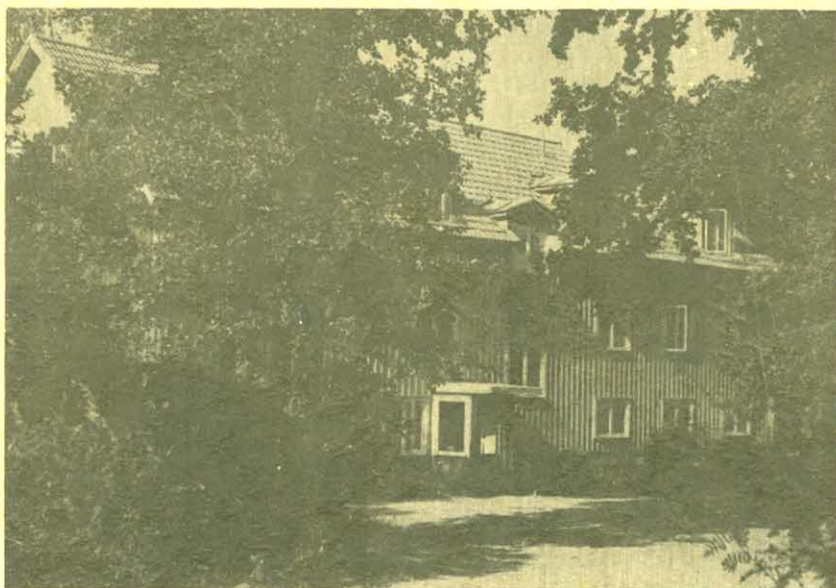

PROPELLER- BLADET

Organ för FFV:s kamratförening

Nr 31. Årg 20. December 1965

I ett mycket svagt ögonblick en dag i maj, lovade vi att ansvara för årets Propellerblad. Det var ju så lång tid till jul.

Men tiden rinner undan fort när man åtar sig ett uppdrag som liksom detta måste vara klart på en viss tid. Detta har gjort att " Bladet " mer eller mindre fått forceras fram. Kvaliten har därför blivit lidande i någon grad, och detta förstärkes givetvis av vår ovana som tidningsutgivare.

Trots detta hoppas vi ändå att tidningen som vanligt skall utgöra en trevlig länk mellan Kamratföreningen och den enskilde medlemmen.

Samtidigt vill vi tacka alla som hjälpt oss med bidrag av olika slag och också önska alla läsare

GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR.

REDAKTIONEN

PROPELLERBLADET

Organ för FFV:s Kamratförening

Ansvarig utgivare:

Roland Rehnäck.

I redaktionen ingår:

Curth Arwidsson

L.O. Johansson

L.O. Wikström

UTBILDNING - FRAMÅTSKRIDANDE

Sverige är ett starkt industrialiserat land, som ställer krav på väl utbildad arbetskraft inom alla yrkesområden, ett krav fullt berättigat, om vi vill bevara eller höja vår nuvarande levnadsstandard.

Vårt utbildningsvänliga samhälle är den goda jordmån, där tillväxten av kunskaper och färdigheter ger individen förutsättningar för ideéskapande och producerande.

De nya skolformerna stimulerar individen till valfri utbildning utan ekonomiska kostnader för honom själv. Begåvning, energi, framåtanda och samarbetsförmåga blir, på grund av den snabba tekniska utvecklingen och den personliga konkurrensen, värdemätande egenskaper i högre grad än tidigare.

Arbetslivet och samhällsekonomin kräver större insats från den enskildes sida, varför utbildningen ej får vara en hypotes utan måste uppvisa realistiska teoretiskt-praktiska prestationsvärden. Yrkesutbildningen, vars inlemmande i det gymnasiala skolväsendet är under debatt i olika sammanhang, kommer att rationaliseras och effektiviseras i takt med den tekniska utvecklingen. Man kan emellertid därför inte göra avkall på den manuella yrkesskickligheten. Ett mera precisionsmässigt handlande och större ansvar kommer att krävas av den enskilde, som för att kunna uppfylla dessa förutsättningar måste skaffa sig större insikter och färdigheter inom sitt yrkesområde.

Inom flygvapnet är detta ingalunda okända begrepp, där varje anställd berörs av denna effektivitetssträvan. Utbildningen är A och O och förskaffar oss kunskaper om den nya materielen, vars handhavande är av största betydelse för vårt lands försvarsberedskap.

Flygförvaltningens Verkstadsskola i Västerås, en liten kugge i detta utbildningsmaskineri, söker verka för en gedigen yrkesutbildning av ynglingar, avsedda för flygvapnets arbetsplatser.

Du som en gång varit elev vid FFV låter kanske någon gång tankarna gå tillbaka till åren vid skolan och personalen därstädes. Säkerligen är minnesbilderna från de skiftande upplevelserna faktorer, som påverkar Din livsföring i olika avseenden. Du kanske rent av funderar på, om Du verkligen tillgodogjorde Dig utbildningen som bjöds, eller kanske Du tycker, att den varit en god grund att bygga vidare på. Säkerligen har Du konstaterat, att samverkan mellan kunskaper, erfarenheter och vidareutbildning framskapat dugliga medarbetare av stort värde för flygvapnet. Inför detta konstaterande har Du då förmodligen funnit, att arbetsinsatser som bygger på kunskaper skapar trygghet och trivsel i arbetet.

Propellerbladet kommer årligen som en hälsning påminnande om skolan, elevhemmen och kamratskapet. I denna hälsning till elever, tidigare elever, personal vid elevhemmen och alla som på något sätt samarbetar med FFV i denna betydelsefulla uppgift, vill personalen vid FFV innesluta en önskan om en God Jul och ett Gott Nytt År.

KFUMs julkhälsning

Med tacksamhet utnyttjar jag erbjudan att sända alla FFV-are runt om i landet en hälsning till jul. Ni hör ju till KFUM-familjen. Jag känner stor glädje var gång en FFV-are ger sig till känna, på gatan, vid bensinstationen, på tåget eller genom vykort, brev och hälsningar på annat sätt.

När tanken sveper över årskull efter årskull ända sen år 1942 fångar den in många minnen av stunder med både glädje och allvar. Det vill säga av livet sådant som det ter sig och som vi alla upplever det. Och så vill vi att kontakten genom KFUM ska utgestalta sig. KFUMs dörr vill alltid stå öppen för den som känner att föreningen och vi - dess tjänare - har något att ge som i ett eller annat avseende kan ha betydelse.

Julkhälsningen - det är erinran om en Frälsare som föddes i Betlehem och blev en vägledare för människor i alla släktled genom årtusenden, en lärare som undervisade om sanning och rätt, en budbärare som sade: "allt vad i viljen att människorna skola göra eder det gören i ock dem", en själavinnare som kallade och kallar till lärjungeskap med löftet: "se jag är med eder alla dagar intill tidens ände". Tänker vi på detta i julens tid då blir helgen till högtid, till upplyftande glädje och meningsfull samvaro. Då känns det att julen inte är enbart jäkt, mat och världslig ytlighet utan en innehållsrik och strålande högtid med ljus och uppbygglig samvaro i god och glad gemenskap. De utav er, som bildat familj och har barn, kan säkert ge vittnesbörd härom

Så önskas alla i FFV-gemenskapen - elever och medlemmar i Kamratföreningen, skola med rektor och lärare - en riktigt GOD JUL.

Med vänlig KFUM-hälsning.

Beij Tunnos

ETT MÖRKERPASS

Det var en mörk höstkväll i september. Jag skulle arbeta över för att delta i en mörkerflygning med J35 Draken. Denna mörkerflygning skulle genomföras som en navigeringsflygning från F16 ut på en triangelbana och tillbaka till F16 igen, och samtidigt vara en kontrollflygning av den maskin jag skulle använda.

Förberedelserna var de vanliga med uttagande av kurser och uträkning av tider och bränsleåtgång. Efter detta tog jag kontakt med meteorologen och fick uppgift om det aktuella vädret längs flygrouten. Därefter vidtog påklädning av all utrustning som är nödvändig i dagens moderna jaktplan, dvs. g-dräkt, flygkängor, overall, flytväst, halsduk, handskar, fallskärm och flyghjälm.

När jag kom ut till plattan stod min maskin tankad och klar. Det var bara att sätta sig i och spänna fast alla remmar, fästa den automatiska fallskärmsutlösningen samt koppla in syrgasmask och talgarnityr. Två remmar, de s.k. bonfixeringsremmarna, skall fästas i speciella öglor i flygkängorna. Dessa remmars uppgift är att fixera benen i rätt läge vid en eventuell katapultutskjutning. På plats i planet, fastbunden och klar, slog jag till huvudströmmen, öppnade bränslekranarna och utväxlade kontakttecken med mekanikern. Startknappen trycks in och startapparatens karakteristiska väsande hörs, utloppstemperaturen stiger, varvtalet börjar stiga, och reamotorns tjutande hörs svagt genom flyghjälmen. När motorn gått upp i varv inkopplas generatorn, och navigeringsradar, radio m.m. slås till. Efter detta utföres ett otal kontroller enligt en speciell checklista som berör de flesta systemen i flygplanet. När allt detta är klart är jag beredd att taxa ut till startbanan.

"Tornet får Petter Grön 101 köra ut."

"Petter Grön 101. Ja. Bana 03." Svarar trafikledaren. Härvid drar jag på gas, släpper bromsarna och flygplanet börjar rulla. Styrningen på marken sker med en liten ratt som påverkar noshjulet, varför planet är mycket lätt att köra på marken, ungefär som en bil. Väl utkommen till banändan gör jag ytterligare några kontroller och begär sedan starttillstånd. Trafikledaren i tornet svarar "Petter Grön 101, klart starta." Jag drar på fullgas och planet börjar accelerera kraftigt. Varje banskarv känns som en lit-

5518 Lars Lundin.

en studs som kommer i allt snabbare takt när hastigheten ökar. Vid lättningss fart drar jag mjukt åt mig spaken och allt blir lungt och stilla, dvs. inga vibrationer från startbanans ojämnheter. Jag är uppe i luften. Omedelbart efter lättning faller jag in i landningsstället. Under ställets infällning känns lätta skakningar från de arbetande domkrafterna och till sist hörs ett dovt dunk när stället är infällt och täckluckorna stängs. En hastig kontroll säger att indikeringslamporna för landningsstället är släckta. Nu är det endast att inrikta sig på själva flygningen och navigeringen.

På 500 meters höjd svänger jag höger och börjar stiga på den kurs som skall föra mig till den första brytpunkten på triangelbanan. På 4.000 meter avbryter jag stigningen och fortsätter på samma kurs i planflykt. Det är lungt i luften, sikten däremot är dålig men i övrigt verkar allt fungera perfekt. Det är alltså bara att hålla höjd, fart och kurs samt luta sig lungt tillbaka i den bekväma stolen och njuta av flygningen. Efter 12 min. har jag nått första brytpunkten och svänger höger till en ny förut beräknad kurs. Så fortsätter jag ytterligare 9 min. då brytpunkt nummer 2 uppnås. Där svänger jag höger igen och går ut på den kurs som skall föra mig hem igen. Efter ca 5 min. på denna nya kurs börjar de dramatiska händelser som gör denna flygning speciellt värd att minnas. Det började med ett litet varvtalsfall tillsammans med att generatorspänningen försvann. Jag kopplade då in nödgeneratoren och fick alla instrument att fungera normalt igen. Efter någon minut steg varvet för att efter ytterligare en minut åter sjunka, denna gång väsentligt mera. Huvudgeneratoren gick ej att återkoppla varför jag fortsatte att flyga med nödgeneratoren.

Efter att ha anmält för trafikledaren vad som hänt fortsatte jag att flyga på hemkurs, samtidigt som jag började reducera höjden. Motorvarvet var dåligt och dragkraften var mycket nedsatt. För att hålla farten måste jag planera tämligen brant. I detta läge bad jag trafikledaren att få direktlanda dvs. landa så fort som möjligt utan landningsvarv o.dyl.. Nu var det bara att hoppas att min höjd och fart var sådan att jag med den lilla dragkraftens hjälp kunde nå fram till flottiljens landningsbana.

På 5 km. avstånd från landningsbanans sättpunkt var min höjd 300 meter och det hela verkade i detta läge kunna lyckas bra, då plötsligt ett kraftigt tjutande hördes samtidigt som varvtalsmätaren snabbt gick ned till noll. Tydligt hade motorn skurit ty i nästa sekund började flera varningslampor att lysa. Min enda chans nu var att med katapultens hjälp lämna planet, att nå flottiljen gick ej och nödlandning var otänkbar. Det gällde alltså att handla snabbt. Jag drog åt mig spaken och steg så mycket som möjligt för att göra uthoppet på säker höjd. Att koppla loss syrgasslangen och talgarnityret gjorde jag mig icke tid till utan jag anmälde min position för trafikledaren, fällde ned visiret på hjälmen, tryckte rygg och huvud kraftigt mot stolen, blundade samt drog i utskjutningshandtaget. Efter ett ögonblick hördes ett susande ljud, det var vindens tjut som kraftigt märktes när huven hade skjutits loss. Den smäll som hörs och den kraftiga acceleration som känns när katapultstolen skjuts ut fick jag emellertid aldrig uppleva utan istället hörs en munter röst i mina hörlurar som säger: "Det här gick ju bra. Jag nollställer dig och det är klart att stiga ur."

Flygningen hade alltså inte företagits i en riktig J35 Draken utan hade utförts i en av Flygvapnets nya, sinnrika J35 simulator, vid vilken jag är anställd. Rösten jag hade hört i mina hörlurar tillhörde en av mina kollegor som under flygningen fungerat som mekaniker, trafikledare, radarövervakare och instruktör. Det var också han som lagt in alla fel jag drabbats av. Till sist kanske kan nämnas att jag är glad att ha sluppit uppleva ovan beskrivna händelse i verkligheten, men även ett simulator flygpas kan som synes innehålla en icke föraktlig mängd av dramatik.

Hälsningar 5518 Lundin.

Världen är allt bra liten.....

5530 Tell har berättat hur han vid ett kort uppehåll i Västerås - han var på genomresa - på centralen hörde sitt namn nämnas av en person. Han vände sig då om och får se 5517 " Putte " Larsson som också var på genomresa.

En liknande händelse råkade 5511 " Lången " Johansson och 5524 " Valle " Rehn-bäck ut för på en fisketur i djupaste Norrland. Mellan Arvidsjaur och Arjeplog siktades en U-bil parkerad , och FFV-arna vinkade hjärtligt åt de söta flickorna som satt på dikeskanten. Ett par hundra meter längre fram promenerade två skäggiga herrar, varav den ena direkt igenkändes som Stig Hertze. Efter ett tag konstaterades att skägg nummer två var ingen mindre än " Egon ".

Man har nu kommit på felet med ishockeyen och fotbollen i Västerås , medelas det. Materialförvaltaren har i ett flertal år förväxlat de båda idrotterna, så att ishockey-spelarna fått fotbollsskor och vice versa.

KONTAKTMÄN

Att kontaktmännen har en stor uppgift att fylla torde väl stå utom all tvivel, men tyvärr finns det ännu en del " FFV-arbetsplatser " där kontaktmän saknas. Vi presenterar därför en aktuell lista, och om någon känner sig manad att fylla ut luckorna blir vi mycket glada.

Vi har dessutom i styrelsen diskuterat ett förslag om vice kontaktmän som skulle utses varje år bland utgående klass. Dessa skulle i så fall i första hand ta hand om de som kommer ut på flottilj för första gången. På så sätt skulle en personkontakt komma till stånd redan på examensdagen.

Här följer listan:

På följande platser saknas kontaktmän:

F2 S.E. Larsson
 F3+CVM Lennart Svensson
 F4 Lars-Erik Jönsson
 F5 Bernt Nilsson
 F6 Jan Andersson
 F8 Ulf Lindström
 F9 Ove Artursson
 F11 Åke Jakobsson
 F12 Gerhard Gustavsson
 F13 Roland Westerholm
 F14 Stig Larsson
 F15 Ebbe Edström
 F16+F20 Ingemar Nilsson
 F21 Rune Tellström
 CVA Göran Lundström+
 Stig Hertz
 SAAB Bertil Andersson
 Elevh. Linköping Valentin Hofstedt
 Elevh. Arboga Sten Westerman

F1, F7, F10, F17, F18, CVV,
 Försvarets Televerkstad i Göteborg,

SRA.

ETT ENGLANDSBESÖK

Genom mitt arbete fick jag i somras göra en resa till England för att lära mig en tele-processutrustning. Tele-processutrustningen används till bl.a. kommunikation mellan datamaskiner eller annan överföring av data på längre avstånd.

Avresan skedde en söndag i juni månad från Arlanda. Eftersom förbindelserna är dåliga mellan Västerås och Stockholm-Arlanda, fick jag åka bil till Arlanda, och det tog ungefär lika lång tid som att flyga till London.

Flygplanet jag flög med var en Trident, ett tremotorigt jet-plan tillhörande det brittiska bolaget B E A. Flygningen gick på c:a 9.000 meters höjd.

När planet landat på London Airport, hade man en del formaliteter att klara av. Man fick fylla i blanketter, passet stämplat, och vänta på att få sitt bagage tullat. Efter detta ställdes färden mot Harrow, vilket är en förstad till London på c:a 500.000 inv., där jag skulle bo på ett hotell. I Harrow finns bl.a. den skola som Winston Churchill en gång gått i. Till denna skola är det en sådan kö för inträde, att föräldrarna redan tidigt anmäler barnet till skolan.

Resans ändamål var ju för att studera tele-processutrustning, men det blev tid även för sight-seeing och annat. Eftersom jag bodde utanför London fick jag anlita underground, vilket är ett förträffligt transportmedel. Med underground kan man relativt snabbt nå de flesta platserna i London och dess omgivningar.

Första gången jag var inne i London ställde jag stegen mot Piccadilly Circus och dess omgivningar. Invid Piccadilly Circus ligger det kända nöjeskvarteret Soho, som man på dagen inte märker så mycket av, då det förekommer gatuhandel och annat. Runt Piccadilly Circus ligger också en hel del varuhus och mer exklusiva affärer, bl.a. på Bond Street och Regent Street. Trafiken var intensiv på och kring Piccadilly Circus, men tack vare den hänsyn som visades mot gångtrafikanterna gick det bra att ta sig över gatan.

Piccadilly Circus.

Efter att ha sett mig omkring vid Piccadilly Circus gick jag ned mot Themsen för att ta en båttur ut på floden. Båtturen varade i c:a 2 timmar, och då fick man se det mesta av sevärdheterna kring och på Themsen. Exempelvis, Big Ben, Scotland Yard, Houses of Parliament, Royal Festival Hall, The Tower of London och mycket annat av stort och mindre format. Längre ut på floden ligger dockorna, där de stora fartygen ligger och lossar sin last. Dockorna måste finnas genom att nivåskillnaden mellan ebb och flod är stor. Båtturen gick ut mot Greenwich där den vände och gick tillbaka till utgångspunkten, Charing Cross Station.

En söndag f.m. tog jag mig till Hyde Park, som är en stor park i London. I ett hörn av denna ligger

Speaker's Corner, som var mitt mål. Här kan vem som vill ställa sig upp och tala om nästan vad som helst.

Om någon nu gör detta, får han bereda sig på att munhuggas med folk runt omkring. Många olika typer av talare fanns där.

Det talades om politik, religion, rasproblem och mycket annat. Det var liv och rörelse på denna lilla del av Hyde Park, som Speaker's

Corner utgör.

Tröttnar man på talarna kan

man hyra sig en vilstol och placera sig på en av Hyde Parks stora grasmattor. Här kan man sitta och läsa en bok, sola sig eller bara vila. Man kan även som jag såg, ha pick-nick i skuggan av något träd.

Det sägs att man inte varit i England om man ej besökt en pub, så en kväll tog jag och besökte en. Till puben kommer engelsmännen för att träffas, och samtala om allt, från väder till cricket och politik. Även annat kan man göra på en pub, exempelvis kasta pil eller spela domino, allt medan man dricker öl. De som kommer till puben är folk från olika samhällsskikt, doktorer, lärare och arbetare.

Puben är ofta det enda ställe där männen kan träffas efter en arbetsdag. Pubarna har ofta sina stamgäster som kommer dit varje kväll för att dricka en eller två pints öl, (pint=0,56 cl) för att sedan ta ett parti domino eller kasta pil.

Jag provade på ett parti domino, men det gick inget vidare, man är ju inte något "proffs" precis.

Vad jag försökt att berätta var något av det som jag var med om under mitt besök i England.

En av talarna på Speaker's Corner.

Återresan skedde med en Caravelle från S A S, och flygningen hem gick på c:a 10.000 meters höjd och hela tiden var marken täckt av moln under oss. Först när vi kom i trakten av Norrköping, kunde vi se marken genom en glugg i molnen. Vi landade lyckligt och väl, känslan att trampa på svensk mark igen var skön.

5511.

- Hörnu Karlsson, sa konsulinna med en irriterad blick på den Nye chaufförens haka. Hur ofta anser ni att man behöver raka sig.
  - Tja, sa Karlsson, med konsulinns klena skäggväxt bör det räcka med ett par gånger i månaden.
-

- Framförallt vill jag rekommendera lite gymnastik.
  - Menar doktorn det? Vid min ålder?
  - Bara en ganska lätt övning. Ni skall endast röra huvudet från vänster till höger och tillbaka igen några gånger.
  - Hur ofta då?
  - Varje gång nån vill bjuda er på en drink.
-

- Vårför sköt ni på er jaktkamrat?
  - Jag trodde att han var ett rådjur.
  - Och när kom Ni underfund med att han inte var det?
  - När han började skjuta tillbaka.
-

Klämmekalles Oskar har hört ett referat i radio från ett 10.000 meters lopp. Han delger sina synpunkter:

- Å ge sig te å springa e hel mil. Runtomkring e löparbana. Tjugofem varv. De skulle allt tusan göra. (Paus och eftertanke). Men de e ju de förståss att dom slemper å springa tebaks ...

KAMRATTRÄFFEN 1965

Den senaste kamratträffen gick i traditionell stil på Lövudden ett par här-
liga vårdagar i maj. I årsmötets protokoll finns ett par saker som är värda
lite extra publicitet.

Frågan om uteslutning av elever som ej betalt sin medlemsavgift under de
senaste fem åren diskuterades livligt. Något beslut fattades ej, men kanske
är man böjd att ge den medlem medhåll som ansåg att uteslutning ej bör ske
då det ej är en ekonomisk förening. Men samtidigt måste man hålla i minnet
att föreningen ej kan existera om ej medlemsavgifterna flyter in i lämplig
omfattning.

Att kamratföreningen även i år skulle utdela en premie till tvåans bästa
kamrat vann allmänt gillande, liksom man var tacksam för den hjälp Flyg-
förvaltningen består med för att framställa Propellerbladet.

Ansvaret för Propellerbladets utgivning skall hädanefter gå i arv från klass
till klass, på samma gång som tioårsjubileum av ankomsten till skolan avhåll-
es. Här kan det återigen vara på sin plats med en påminnelse till 56-orna.

Möt upp mangrant nästa år på Lövudden.

KAMRATTRÄFFEN 1966

Reservera söndagen den 8 maj för nästa kamratträff, som i vanlig ordning går
av stapeln på Lövudden. Den här gången skall speciellt 56-orna sluta upp, på
samma sätt som 55-orna gjorde senaste träffen. Helt självfallet kommer träffen
att som vanligt gälla alla gamla FFV-are.

MINNEN FRÅN KLASS 1 1955

Det är nu precis 10 år sedan man för första gången åkte hem från Johannisberg på julleddighet. Minnena från den första tiden är därför mycket dunkla- om man verkligen bara gjorde vad man nu kommer ihåg var livet fyllt av lustigheter och upptåg.

Det som vi äkta norrlänningar främst fäste oss vid var de enorma rikedomar fruktträden vid Johannisberg bar på. Vilka frestelser för oss som var vana att bara se kottar på träden. Naturligtvis måste något göras, och enklaste sättet att undkomma en frestelse är att falla för den. "Luko" och jag smög oss därför en kväll ut i mörkret beväpnade med en bag, men ute under träden drabbades vi av samvetskval. Efter en mycket kort överläggning beslöt vi oss för att skaka ned frukten, eftersom det var tillåtet att plocka fallfrukt. Men det tyckte inte "Molle" när han dök upp ur mörkret bakom stora ficklampan. Två slokörade gentlemen fick i lampans sken plocka upp fallfrukten och med den tågade delegationen in till en förvånad husmor. Hennes min var obetalbar när "Molle" sa: "Pojkarna här har varit så snälla och plockat äpplen åt oss ikväll, och dom har också lovat hjälpa oss hela lördagseftermiddagen".

Johannisberg var hermetiskt tillslutet efter rondentrodde "Molle". Att vi ettor hade fått ärva en nyckel av tvåorna upptäcktes av honom först framåt vårkanten när han efter rondent en kväll dröjt sig kvar. Men mer om detta i "Molles" artikel.

En populär sport för oss på översta våningen var att efter rondent ställa till förtret för dem på den nedre. "Roligast" var att med en brandlina förbinda dörrarna på de tre luckorna (alla dörrarna öppnades inåt) och göra något som fick alla där att vakna. Ingen dörr gick att öppna förrän husmor befriat hela gänget, alltmedan förövarna var tillsynes försänkta i djup sömn en trappa upp.

Att få vila upp sig en dag under föregivande av sjukdom var mycket svårt, ända till dess man lärde sig att den som låg hemma på en onsdag eller lördag, nöjesdagarna, helt naturligt ansågs vara sjuk. När man dessutom lärde sig, vilket man sedermera aldrig haft nytta av, hur man knackar upp en febertermometer till önskad nivå, fick man lätt sina behövliga vilodagar.

Att bryta ett ben i handen under boxningsträning kan verka helt oskyldigt, men om träningen sker på Johannisberg av en elev som av läkare blivit ordinerad absolut vila och stillhet mot hjärnskakning, kommer saken i en helt annan dager. Vi andra ansåg att det var väl magstarkt att simulera hjärnskakning, men samtidigt att det var en prestation att få en läkare att gå på den. Skolan hade dock en annan syn på saken.....

Som en helt oskyldig historia får man beteckna valborgsmässoaftonens övningar. En vänligt sinnad elevhemsföreståndare hade i samråd med skolans ledning åstadkommit en rondfri valborgsmäss. Ett sådant tillfälle tog man väl tillvara på. Ingen lade sig på hela natten, trots att det var tröttsamt att sitta uppe och

vänta. Men fick man vara uppe var man helt enkelt tvungen att invänta morgonen.

Jag hoppas alla förstår att vi också hade en hel del annat för oss, men inte något som på samma sätt tas upp till diskussion gamla FFV-are emellan. Vad som då avhandlas är alltid lustiga episoder - lustiga eller ej för "Molle" & Co må vara osagt.

5524 Valle

Chef för ett tobaksbolag till ekonomidirektören: "Låt oss annonsera att det är lättare att sluta röka vår cigarett."

Äkta man till sin hustru som fått ett telefonsamtal: "Älskling, det är någon som vill lyssna till dej."

En jägare hyrde en jaktstuga med tillhörande hund, kallad "Försäljarn". Tack vare hunden blev jaktlyckan god. Nästa år återvände han och bad att få hyra "Försäljarn" igen.

"Den rackarn duger inget till mera", sa skogsvaktarn.

"Men vad har hänt?" utropade jägarn. "Har han blivit skadad?"

"Nää. Det var nån idiot som kom hit och kalla "Försäljningschefen" en hel vecka. Nu sitter han bara på sin bak och skäller."

TILLBAKABLICK PÅ ÅRSKULL 1955

De elever, som började verkstadsskolan vid Johannisberg, Västerås, i augusti 1955 var skolans sista "lilla" klass, 34 till antalet vid första läs-årets början och 26 när de efter två års trägna studier drog ut i praktiskt arbete. Då nästa klass ryckte in hösten 1956, 75 man stark blev detta början till en ny epok med större antal elever. Dessa historiska fakta sysselsatte knappast 55-ornas tankar, då de började sitt andra läsår vid FFV. Mer funderades kanské över hur den till antalet så underlägsna klass 2 skulle kunna hävda sig i samarbetet med den nästan tre gånger så stora klass 1. Elevhemmet var under tillbyggnad, vilket var orsak till att "de nya" ryckte in en månad efter sedan tvåorna börjat höstterminen. Det fanns ingenstans att härbärgera dem före vandrарhemssåsongens avslutning den 31 augusti. Man hade således god tid att fundera. Med organisation och god planläggning kan man lösa många problem ansåg någon och så småningom utarbetades en plan. Vi skulle dela upp eleverna i klass 1 i små grupper om tre pojkar i varje. Vart och ett av dessa 3-mannagång, i vilka pojkarna företrädesvis skulle sammanföras från samma trakter eller landsändar, skulle få en "tvåa" till storebror. Denne skulle tala samma dialekt som "småbröderna". Sammanträden hölls med klass 2 och uppdelningen i grupper gjordes i förväg med ledning av de namnlistor, som erhöles från skolan. Och så kom den stora dagen, när den manstarka nya ettan ryckte in. Tvåorna var på plats och tog emot. Ettorna var vilsekomna och osäkra i den nya omgivningen. Men "storbröderna" i tvåan visste råd. De tog hand om "småbröderna". Ingen som var med kan väl glömma den munterhet som spred sig bland de närvarande när det befanns att den minste eleven i klass 2, 5517 "Putte" Larsson, fått den nyinryckta klassens störste bjässe, 5637 Larsson (196 cm i strumplåsten) bland sina "småbröder". Nå, det hela klaffade över förväntan. Vid välkomstsamkvämet inryckningsdagens kväll var placeringen ordnad vid småbord, där varje grupp satt för sig. Samtalsämnen saknades ingalunda vid detta tillfälle. Ettorna frågade och tvåorna gav besked. Och det var med en känsla av att trots allt behärska situationen, som tvåorna den kvällen gick till sängs. För att inte tala om elevhemspersonalen. Deras pannor låg många gånger i bekymrade veck inför frågan: "Hur ska vi kunna klara den nya, stora klassen"? Början gick fint och det ordnade sig också i fortsättningen. Att det senare blev en mindre skara av 56:orna under de två skolåren är en annan historia. Men 55:ornas årgång var en intressant sådan också i andra avseenden. Det var den sista som fick arbeta i potatiskällaren, kratta löv och erhålla permissiosförbud, då någon förseelse begåtts. Detta förfarande ändrades sedan. Det blev anmärkningar och varningar i stället. Nu så här långt efteråt kan man skrat- ta åt de tillfällena, då anledning gavs att utdela någon form av bestraffning, men när det hände togs saker och ting nog så allvarligt.

Vi som var inblandade skall väl sent glömma den lördagsnatt, när några av 55:orna bestämt sig för att fara till stan efter kvällsronden. Det var när klassen bodde på Johannisberg. Elevhemsföreståndaren dröjde kvar lite för länge den natten, vilket inte tagits med i beräkningen. I vanliga fall brukade densamma hasta till Lövudden vid 1/2 1-tiden på natten för att gå rond bland tvåorna. En av pojkarne kom dessutom för sent hem, varvid uppdagades att det "bäddats gubbe" i hans säng för att dölja hans bortovaro. Vad elevhemsföreståndaren däremot inte upptäckte var den extra portnyckel, som eleverna lyckats komma över och förvarade på ett hemligt gömställe. Ingen torde i dagens läge veta var denna nyckel finns. Nu bor inga elever längre på Johannisberg, varför den spelat ut sin roll i sammanhanget. Vad allt skulle inte den gamla herrgårdsbyggnaden kunna berätta ifall dess bastanta murar hade kunnat tala.

Vad resultatet av "gubbbäddningen" bondpermissionen och det andra blev minns jag inte nu, men förmodligen fick syndarna sona sina brott med några lördagstimmars potatisrensning och ett parveckors permissionsförbud.

Det var på 55:ornas tid som FFV knöt förbindelse med en annan internatskola. På Hornö fanns enbart flickor. Två gånger besökte FFV-arna Hornö och en gång kom flickorna därifrån till Lövudden. Sedan blev det inte mer. Om man undantar en intressant brevväxling mellan eleverna på FFV och Hornö. Där skrevs inspirerade epistlar - ända tills det kom ett telefonsamtal från Hornö till Lövudden. Det lät ungefär såhär:

Assistenten på Hornö: "Det var väldigt så trevliga brev dina pojkar skriver till flickorna här."

Elevhemsförest. på Lövudden: "Hur kan du veta det? Du läser väl inte privata brev?"

Hornö: "Vi har censurf Alla brev som kommer och som skickas iväg läses."

Ja, vad är att tillägga till en sådan upplysning? En och annan FFV-are kanske hade anledning fundera på vilka tankar och åsikter han satt på pränt och skickat till sin tillfälliga bekantskap bland hornöflickorna.-

Någonting som särskilt utmärkte årgång 1955 var en viss pysslighet, som tog sig uttryck i utsmyckning av rummen, illuminerande av sängarna m.m. Vem minns inte Tells slaf på Johannisberg med röda och gröna lanternor i stil med en farkost på väg över nattliga vatten eller advents- och julgranarna, girlangerna m.m. på rummen. Om de numera lyckligen gifta f.d. eleverna skulle pynta julgranarna därhemma med radiorör och annan teleteknisk utrustning är det troligen risk för att respektive hustrur skulle pingla en psykiater och tinga tid åt maken. Här räknades sådant som normalt beteende och blev mycket uppskattat av kompisarna. Mycket uppskattad av husmor blev den luciaupp-

vaktning, som drabbade henne strax efter midnatt vid den för sådant firande aktuella tidpunkten. Förtäringen som bjöds henne var kanske i knappaslaget, men sången och luciåtågets utstyrsel var desto mer fantasifull. Bittida om morgonen kom ju sedan den "riktiga" lucian- så dagen efter, den 14 dec. 1955 och 56, torde väl ha gått i trötthetens tecken på skolan gissar nedskrivaren av dessa rader. -

Låt oss nu förflytta oss i tiden från åren 1955, -56 och -57 fram till en majdag 1965 i Västerås. Ett stort antal av "55-orna" är samlade för att fira ett minne, nästan 10 år har förflutit sedan man började FFV. Man talar om gamla tider och berättar upplevelser. Man gör en insamling och några dagar senare stegar två representanter för klassen, 5524 Roland Rehnback och 5534 "Nenne" Wikström in till den intet anande elevhemsföreståndaren, håller ett vackert tal och överlämnar en present, en tjustig jordglob med innerbelysning. Jag önskar att jag kunde göra klart för Er alla vad jag kände i den stunden och fortfarande känner och tänker, när jag ser på den trevliga gåvan, som intar en hedersplats hemma och utgör en påminnelse om en årgång elevers minnesgodhet. Det som Rehnback yttrade vid överlämnandet och de vänliga tankar som åtföljde gåvan värmdde ett gammalt elevhemsföreståndarehjärta, sådant är svårt att ge uttryck åt. Jag kan bara säga ett varmt tack till Er allesamman. Med anknytning till vad som talades om på söndagsmornarnas korum på Lövudden skulle jag vilja tillönska Er alla något av det bästa som en människa kan komma i åtnjutande av i livet: Guds välsignelse!

David Molin

Kom ihåg årsavgiften till FFVK. Utan den kan föreningen inte existera. Avgiften är 5 kronor och kan betalas på postgirokonto 34 02 04 FFV:s Kamratförening KFUM Västerås. Angiv elevnummer, namn och adress. Kom ihåg, att om Du inte betalat på flera år, men beslutar Dig för att bättra Dig, efterskänker FFVK de årsavgifter Du ej betalt.

T A C K

När jag avgick med pension från tjänsten som husmor vid KFUMs elevhem ,Lövudden, fick jag till min stora glädje från förutvarande FFV-elever mottaga en uppsättning möbler till balkongen, som hör till den lägenhet vid Vetterstorpsgatan 4 i Västerås, där jag numera bor. Då jag några veckor senare fyllde år fick jag dessutom en vacker bukett röda rosor, också från gamla elevhemspojkar. För allt detta och för allt vad som vi under åren på Johannisberg och Lövudden fått uppleva tillsammans ber jag att få tacka Er alla. Välkomna att prova presenten, min fina balkongmöbel, och se hur jag har det efter slutad tjänst.

Elvira Jansson

HEMRESAN

Dagen artade till att bli solig och varm. Två ynglingar hade bestämt sig, efter långa överläggningar, att hemresan skulle ske med cykel från Lövudden till Boden.

Starten skedde vid 11-tiden och första etappen bestämdes till Gävle. Vi hade utgått från att kustvägen hem gav nog mest i utbyte.

Vi började färden in mot Västerås stad och gjorde en liten paus hos en flickbekant, som senare blev den enes öde, och drack kaffe. Där flög 3 timmar i väg på en gång och tiden till Gävle minskades snabbt till 5 timmar max. Det innebar c:a 20 km/tim i genomsnitt. Till slut kom vi i alla fall iväg.

I början gick det ganska trögt, men så med ens lossnade det och vi kom in i en "lunk", som snabbt slukade mil efter mil. Sala passerades med en stil, som utlovade en resa utan några som helst bekymmer.

Vi anlände emellertid till Gävle innan natten och bestämde oss för att slå läger hitom staden, på en liten avtagsväg från stora vägen. Vi gjorde upp eld intill en gammal stubbe och kokade nyponsoppa och kaffe. Det smakade otroligt bra.

Efter maten lade vi ut en granrisbädd på backen och ovanpå detta två par filter och därefter kröp vi ned i sovsäckarna. Det tog ej många minuter förrän vi sov i allsköns ro.

Det gick två timmar skulle jag tro. Ett vrål väckte mig och jag snabbt på fötter. Ingenting hördes. Jag lyssnade intensivt men fortfarande hördes ingenting. Jag var på väg att lägga mig igen då kompisen plötsligt hävde ur sig ett avgrundsvrål utan like. Jag ruskade honom till dess han vaknade och frågade vad i he....e han gapade för. "Du snackar", fick jag till svar. "Gå och lägg dig igen, så skall stora farbror hålla handen". Jag var på väg att lägga mig igen, då den andre plötsligt skrek till igen och var ur sovsäcken på två röda sekunder. Han hoppade och svor. Myror, myror, fullt av myror i sovsäck och kläder. Han hade blivit biten på ett otroligt ömt ställe*, och han förbannade allt i sin närmaste omgivning.

Efter nattens övningar fortsatte vi då färden mot Hudiksvall, som skulle bli dagens etappmål. Till Söderhamn anlände vi vid middagstid och passade på att äta middag. Färden mot Hudiksvall gick fint, soligt väder och medvind gjorde trampandet till en njutning. Vi anlände till Hudiksvall vid 18-tiden på kvällen. I Hudiksvall inhandlade vi litet frukt och tobak i en kiosk, där även en familj skåningar, som skulle bila upp till Norrland, handlade. Vi tänkte inte närmare på det då, utan vi övernattade i Hudiksvall och startade vid 6-tiden på morgonen igen mot Sundsvall. Färden var fortfarande ett rent nöje tyckte vi, så Sundsvall nådde vi utan större bekymmer. Visserligen började knäet på mig att låta konstigt. Det lämnade ifrån sig ett knarrande ljud. Men i detta läge oroad jag mig föga och tänkte att det var något tillfälligt.

* armbågen

Övernattning i Sundsvall och vi var tidigt igång följande dag. Vid middagstiden denna dag blev vi omäktade av skåningarna, som hade handlat i samma kiosk som vi i Hudiksvall. De vinkade in oss och bjöd på dricka vid väggkanten. De kunde ej förstå hur vi kunde vara före dem efter 20 mil. Det var ju bara att förklara att vi bott på cykel i två år, så vi hade vanan inne.

Vädret försämrades något på eftermiddagen så vi tänkte "ta" Härnösand och övernatta först i Ö-vik.

Knäet började nu också ge smärta, det var tydligen slut på oljan. Stannade vi för att vila blev starten ett elände. Det körde till i knäet så jag var tvungen att skrika rätt ut innan jag fick igång det igen. "Baken" på oss började få sviter av gnidandet på sadeln, så vi klädde in sadlarna med skumgummi för att skona våra bakdelar något.

Ö-vik nåddes något sent på kvällen, och alla barer var stängda. Vi var tvungna att försöka få mat på en finare restaurang. Vi klev in på en restaurang och redogjorde för vår situation för hovmästaren. Vår klädsel var kanske inte nog representabel, med dammiga kortbyxor och en inte allt för ren skjorta. Hur som helst, vi fick vår mat till vanligt barpris, och vi kände oss nöjda. När vi sedan kom ut från restaurangen, stod regnet som spön i backen.

Vi bestämde oss för att försöka nå Bygdeå utanför Umeå så fort som möjligt. Vi skulle få vila en dag hos en annan elev som hade sommarstuga där. Vi tackar för det så här 10 år efteråt. Regnkläderna kom på och vi startade med beslutssamma mi ner. Vid 3-tiden på natten kom vi fram till ett litet vattendrag, strax hitom Umeå, där även en liten tvättbod stod. Vi var hungriga, så vi stannade för att äta. Vi gick ned till ån och skulle göra upp eld. Regnet hade upphört, men allt brasvirke var ju vått. Någon annan lösning fanns ej än att tvättbodens spontade tak fick stå för underhåll av elden. Vi matade elden med torra spont från taket, ända till dess vi torkat våra kläder och ätit. Efteråt fanns det ej så mycket kvar av ena takhalvan, men eftersom nöden ej har någon lag, så antogs detta vara helt normalt.

Vid 5-tiden på morgonen fortsatte vi in mot Umeå och därefter mot Bygdeå. Ett par mil från målet försvann plötsligt den ene av oss från vägen och när den andra uppmärksammade detta och vände åter, fann han kompisen ligga och sova i allsköns ro nere i diket. Han hade somnat på cykeln, kört av vägen och där behagade han stanna ett tag för att ta igen sig.

Efter en dags vila i Bygdeå fortsatte vi mot Skellefteå där vi övernattade i en loge. Här efter rustade vi för sista etappen av resan. Knäet värkte nu hela tiden och våra bakdelar gjorde sig ständigt påmind. Emellertid passerades Piteå, där vi tog ett bad i Piteå havsbad innan färden mot Luleå började.

Vädret hade återigen blivit gynnsamt. Solbrännan, som var uppblandad med vägdamm, började så småningom övergå till svart.

Mitt mellan Piteå och Luleå tog våra pengar slut. Vi gick in i en bondgård, där en hederlig äldre bondgumma befann sig. Vi var hungriga, men kunde ju ej dir-

ekt begära mat utan att betala. Detta löste vi emellertid på ett annat sätt. Vi anhöll vördsamt om att få låna telefon för att ringa hem. Det gick bra och samtalet löd enligt följande: "Hej, vi finns utanför Luleå. Kan ni möta oss med lite mat. Vi har inte ätit på två dagar, och vi orkar inte cykla mycket längre." Det vi hade hoppats på kom en minut senare från den gamla damen. "Kan inte jag få bjuda på mat?" Hon fick inget tillfälle att ändra sig. Vi deklarerade förstås, att det var på tok att hon skulle ha sådant besvär för oss. Men hon tyckte det var för gräsligt, att vi ej hade fått någon mat på två dagar, så mat skulle vi ha och därmed basta.

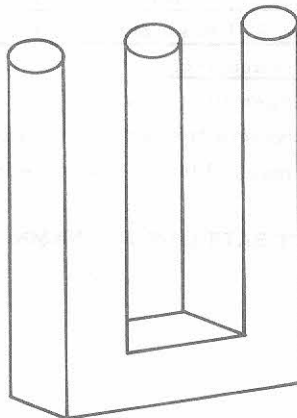
Mätta och belåtna fortsatte vi in mot Luleå och möttes något senare av den enes far, som hade med sig smörgås och mjölk. Senare när en mil återstod av resan, möttes vi av den andres föräldrar på cykel, som då gjorde sällskap med oss hem. Rentvättning från vägdamm och svett skedde senare i tvättstugan med rotborste. Den proceduren tog en dryg timma och sen var det härligt att sätta sig ned ytterst försiktigt på en kudde och prata med föräldrarna.

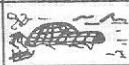

Till sist, vi tyckte resan var trevlig men jobbig. Vi skulle dock ej vilja ha den ogjord. Resultat: 120 mil på 5 dagar = 24 mil/dag. Någon, som läser detta vill kanske försöka göra om det. I så fall rekommenderar vi att ni förstärker akt-ern.

Wicke.

"Filningsövningarna" på skolan kommer att utökas med bifogade "grej" enligt vad Propellerbladet har erfarit från vanligtvis välunderrättat håll.

LÖPER LINAN UT		VAR EINSTEIN	HAR ALLA			IOST	YTA	KAN VI I SÖMMEN
GÖR LÄRARE						PLAST	PÅ KVÄLLEN	
BÅT							SKÄMT	
			SS			ORDLEK		
				TV-FLICKA				
TÄPPA			BÖR EJ EN ÖVERBEVISAD	NEGERN HAR EN MÖRK ..			I TROR	
TRÅD							ÖL	
				KAN VI INTE				I TANKAR
SVAVEL		ALLA GÖR VI VÅRA		ANVÄNDBAR FÖR MÅNGA FISKARE		TIDIG MORGON TIDEN.		
				BOX			SKALL GRILLEN	
FINNS SOCKER I			I SANDLÅDAN	UPPVISN.				SÅ .....
		KÄNNA	I FLYGPLAN FÖR ANKOR			FINNS I ELDEN	TRÄD	
GÖR ÖGAT	TAKT					I KAME		
	SMILA							
ÖNSKAR ALLA HÖGRE			NÅS-LTUD				FÖR BAK	
I DEN KAN VI FÅ RO							BÖR SKÄGG HA	

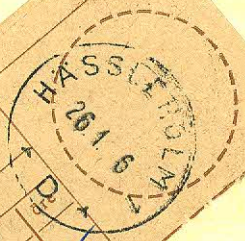
Detta lilla korsord, konstruerat av Curth Arvidsson, hoppas vi skall vara av den beskaffenheten, att fler lösningar än normalt kommer in till oss. I varje fall borde priserna ge tillräcklig inspiration. De i särklass bästa priserna i tidningens historia kan vi erbjuda, nämligen som 1:a pris, fri resa till Västerås med tåg till kamratträffen 1966 för inom Sverige boende FFV:are. 2:dra pris, som KFUM skänkt, består av fri kost och logi på Lövudden under kamratträffen 1966.

Skicka in lösningen till:

FFVK c/o Flygförvaltningens Verkstadsskola Johannisberg Västerås
senast den 31 mars 1966. Vinnare meddelas per brev

GLÖM EJ ATT SÄTTA UT NR. NAMN OCH ADRESS.

Redovisningsnr 9341	För avsändarens anteckningar
Postgirokonto nr 340204	Inbetalt belopp
Avgift 20 öre	kronor
Sign. A	57

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KFUM:s julhälsning.....	1
En hälsning från rektorn.....	2
Ett mörkerpass.....	3
Kontaktmän.....	6
Ett englandsbesök.....	7
Kamratträffen 1965 och 1966.....	10
Minnen från klass 1 1955.....	11
Tillbakablick på årskull 1955.....	13
Ett tack från Elvira Jansson.....	16
Hemresan.....	17
Nya filövningar.....	19
Korsord.....	20